

Sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk

Februari 2022

Promemorians huvudsakliga innehåll

I syfte att kompensera jord- och skogsbruket för ökade kostnader på olika insatsvaror och värna konkurrenskraften föreslås i denna promemoria att skattenedsättningen för diesel som används i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet tillfälligt höjs. Skattenedsättningen utökas med 2 000 kronor per kubikmeter till en sammanlagd nedsättning av energi- och koldioxidskatt på 3 930 kronor per kubikmeter från 1 juli 2022 till och med 30 juni 2023. Förslaget medför ändringar i lagen om skatt på energi som föreslås träda i kraft den 1 juli 2022 och upphör att gälla vid utgången av juni 2023.

Innehållsförteckning

Sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk	1
Promemorians huvudsakliga innehåll	2
1 Lagtext	4
1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	4
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	5
2 Bakgrund.....	6
3 Ökad skattenedsättning	6
4 Konsekvensanalys.....	8
4.1 Syfte och alternativa lösningar	8
4.2 Offentligfinansiella effekter	8
4.3 Effekter för företagen	9
4.4 Effekter för miljön.....	9
4.5 Effekter för myndigheter och domstolar.....	10
4.6 Förslagets förenlighet med EU-rätten.....	10
5 Författningskommentar.....	10
5.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	10
5.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	11

1 Lagtext

Förslag till lagtext.

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 2 a § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a kap.

2 a §¹

För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med 1 930 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller
2. vattenbruksverksamhet.

För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med 2 292 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller
2. vattenbruksverksamhet.

För sådan förbrukning som avses i första stycket ska även befrielse från energiskatt medges med 1 638 kronor per kubikmeter.

När det gäller skepp och båtar för vilka fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787) medges skattebefrielse enligt första stycket också för bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 2 a § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagförslag 1.1

Föreslagen lydelse

6 a kap.

2 a §²

För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med 2 292 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller
2. vattenbruksverksamhet.

För sådan förbrukning som avses i första stycket ska även befrielse från energiskatt medges med 1 638 kronor per kubikmeter.

När det gäller skepp och båtar för vilka fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787) medges skattebefrielse enligt första stycket också för bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med 1 930 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller
2. vattenbruksverksamhet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2023.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

² Senaste lydelse 2019:447.

2 Bakgrund

Koldioxidskatt och energiskatt tas ut på drivmedel som bensin och diesel. Skattesatserna på drivmedel framgår av 2 kap. 1 § lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE.

Bestämmelserna i LSE är anpassade till rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, kallat energiskattedirektivet. Direktivet utgör ett EU-rättsligt ramverk för hur medlemsstaterna ska utforma sin nationella beskattning av bränslen och el. Utgångspunkten är att medlemsstaternas nationella beskattning ska uppfylla vissa i direktivet föreskrivna minimiskattenivåer. Samtidigt innehåller direktivet krav på obligatorisk skattebefrielse i vissa situationer och möjligheter för medlemsstaterna att ge fullständig eller partiell skattebefrielse i andra fall.

En nedsättning av koldioxidskatten på diesel i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheter infördes 2005 i syfte att stärka jord- och skogsbrukets internationella konkurrenskraft (prop. 2004/05:1 Förslag till statsbudget för 2005, finansplan, skattefrågor och tilläggsbudget m.m., avsnitt 8.4.2, s. 216). Skattenedsättningens storlek har varierat under åren och är sedan 1 januari 2020 1 930 kronor per kubikmeter (se prop. 2018/19:94, bet. 2018/19:SkU22, rskr. 2018/19:249).

3 Ökad skattenedsättning

Promemorians förslag: Nedsättningen av koldioxidskatt för diesel i arbetsmaskiner och i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet ska under tiden fr.o.m. den 1 juli 2022 t.o.m. den 30 juni 2023 höjas till 2 292 kronor per kubikmeter. För samma användningsområden under samma tidsperiod ska det även medges en nedsättning av energiskatten med 1 638 kronor. Nedsättningen av koldioxidskatten omfattar även dieselolja som har försetts med märk- och färgämnen för drift av skepp och båtar med fiskelicens inom yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet. Ändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2022 och upphöra att gälla vid utgången av juni 2023. Äldre bestämmelser ska dock fortfarande gälla i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Skälen för promemorians förslag: Det är viktigt med konkurrenskraftiga och hållbara areella näringar. Under det senaste året har priset på flera viktiga insatsvaror inom jord- och skogsbruket ökat kraftigt. Det handlar om såväl energi, drivmedel, gödsel som foder som har ökat i pris, i vissa fall betydligt mer i Sverige än i andra jämförbara länder. Samtidigt är de areella näringarna konkurrensumsatta sektorer, som inte fullt ut kan kompensera ökade kostnader med högre produktpriser.

Regeringen anser därför att det är rimligt att införa en tillfällig åtgärd för att kompensera jord- och skogsbruket för de ökade kostnaderna. Det finns olika sätt att utforma en sådan kompensation. Att tillfälligt utöka nedsättningen av punktskatten på diesel som används i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet har tidigare genomförts, exempelvis 2016 vid en kris i mjölksektorn och i samband med torkan 2018. Åtgärden bedöms även denna gång vara ett träffsäkert sätt att stödja jordbruket och kan också införas relativt snabbt.

I syfte att kompensera jord- och skogsbruket för ökade kostnader på olika insatsvaror och värna konkurrenskraften bör därför skattenedsättningen tillfälligt öka för diesel som används i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet. Skattenedsättningen föreslås tillfälligt utökas med 2 000 kronor per kubikmeter till en sammanlagd nedsättning av energi- och koldioxidskatt på 3 930 kronor per kubikmeter från 1 juli 2022 till och med 30 juni 2023.

På grund av att den tillfälliga skattenedsättningen från koldioxidskatt med 2 292 kronor per kubikmeter kommer att uppgå till hela nu gällande koldioxidskattesatsen på sådant bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE, (dvs. skattesatsen på aktuell diesel uppgår till 2 292 kronor per kubikmeter 2022) föreslås att nedsättningen utvidgas till att avse även en viss del av energiskatten. Det innebär att den sammanlagda tillfälliga nedsättningen på 2 000 kronor per kubikmeter fördelas med 362 kronor på koldioxidskatten och med 1 638 kronor på energiskatten.

Nedsättningen av skatt kommer även att omfatta diesel i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet. Den ytterligare nedsättningen på 362 kronor per kubikmeter av koldioxidskatten kommer även att gälla för dieselolja som har försetts med märk- och färgämnen för drift av skepp och båtar med fiskelicens vid användning i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet. Även efter den ökade skattenedsättningen bedöms skattesatserna uppfylla de krav som föreskrivs i rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet. Skattenedsättningen bedöms även förenlig med kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 vad gäller jordbruks- och skogsbruksverksamhet samt kommissionens förordning (EU) nr 1388/2014, vad gäller vattenbruksverksamhet genom vilka vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

Ändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2022 och upphöra att gälla vid utgången av juni 2023. Äldre bestämmelser ska dock fortfarande gälla i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Detta innebär att äldre bestämmelser är tillämpliga då skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 6 a kap. 2 a § lagen (1994:1776) om skatt på energi.

4 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skattereglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt, och för att bedöma andra effekter än de offentligfinansiella effekterna kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen.

4.1 Syfte och alternativa lösningar

Det är viktigt med konkurrenskraftiga och hållbara areella näringar. Det svenska jord- och skogsbruket har till följd av högre priser på flera insatsvaror under det senaste året fått kraftigt ökade kostnader. Då detta är konkurrensutsatta sektorer anser regeringen att det är rimligt att införa en tillfällig kompensationsåtgärd för att stödja jord- och skogsbruket.

En alternativ lösning är att inte genomföra förändringen. Det skulle innebära sämre konkurrenskraft för det svenska jord- och skogsbruket med risk för minskad produktion. Ett annat alternativ vore att genomföra en större eller mindre skattesänkning än den som nu föreslås eller att genomföra en stödåtgärd på statsbudgetens utgiftssida. Regeringens bedömning är att en justerad skattesats i nuläget är den lämpligaste åtgärden för att stödja de areella näringarna och att den nu föreslagna skattesänkningen är väl avvägd.

Åtgärden innebär en ökad skatteutgift avseende drivmedel för diesel till arbetsmaskiner och fartyg inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna.

4.2 Offentligfinansiella effekter

Den befintliga skattenedsättningen med 1,93 kronor per liter diesel uppskattas 2022 ha en offentligfinansiell nettokostnad på ca 690 miljoner kronor. Med antagande om en oförändrad dieselanvändning skulle en utökad skattenedsättning med 2 kronor per liter minska skatteintäkterna med ytterligare drygt 700 miljoner kronor över den aktuella perioden (helår). I tabellen nedan redogörs för bruttoeffekt och nettoeffekt fördelat över 2022 och 2023.

Miljarder kronor, fasta priser och baser

Effekt från	Bruttoeffekt		Periodiserad nettoeffekt		Varaktigt effekt
	2022	2022	2023	2024	
2022–07–01	-0,45	-0,36	-0,36	0	0

Källa: Egna beräkningar

4.3 Effekter för företagen

Med nuvarande nedsättning på 1 930 kronor per kubikmeter diesel motsvarar den totala punktskatten på diesel för de areella näringarnas arbetsmaskiner 2 873 kronor per kubikmeter diesel (miljöklass 1). Notera att detta inte inkluderar den föreslagna sänkningen av energiskatten om 40 öre, som kan träda i kraft 1 maj 2022 (prop. 2021/22:84, bet.2021/22:FiU1 punkt 2 d, rskr. 2021/22:46). Förslaget i denna promemoria innebär att skatten sänks med ytterligare 2 000 kronor per kubikmeter under perioden 1 juli 2022 till 30 juni 2023, så att den sammantagna nedsättningen blir 3 930 kronor per kubikmeter diesel. Av den ytterligare nedsättning som föreslås i denna promemoria avser 362 kronor per kubikmeter koldioxidskatt och 1 638 kronor per kubikmeter energiskatt.

Skattelättnaden bedöms mildra den utsatta konkurrenssituation som svenska företag inom de areella näringarna för närvarande befinner sig i. Uppskattningsvis cirka 26 000 företag inom jord-, skogs- och vattenbruksbruksnäringarna omfattas av nedsättningen. Främst mindre företag omfattas, med undantag från vissa större företag inom skogsindustrin. Förslaget bedöms inte öka företagens administrativa kostnader nämnvärt.

4.4 Effekter för miljön

Svensk livsmedelsproduktion är vid en internationell jämförelse relativt klimatvänlig och den svenska mjölk- och köttproduktionen har avsevärt lägre klimatpåverkan än andra länders produktion.¹ Att klimateffektiviteten i svenskt jordbruk är hög i ett internationellt perspektiv innebär att det är önskvärt att produktion av livsmedel från svenskt jordbruk ökar och tar marknadsandelar från livsmedel som producerats på mer klimatbelastande sätt och importeras till svenska marknaden.² Förslagen i promemorian bedöms bidra till att bibehålla konkurrenskraften för svenskt jordbruk och minskar därmed risken att klimatpåverkan ökar i andra länder till följd av ökad svensk livsmedelsimport. Det är svårt att bedöma vilken effekt som skattenedsättningen får på utsläppen av växthusgaser i Sverige.

¹ Utvärdering och uppföljning av livsmedelsstrategin– årsrapport år 2019, rapport 2019:9, Jordbruksverket.

² Så klarar det svenska jordbruket klimatmålen, En delrapport från IVA-projektet Vägval för klimatet, Oktober 2019, Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien.

Dieselanvändningen i berörda arbetsmaskiner, skepp och vissa båtar är svår att substituera. Arbetsmaskiner drivs i dag i stor utsträckning av fossila drivmedel och det finns på kort sikt färre alternativ än för lättare fordon, där elektrifieringen har fått större genomslag. Det medför att dieselanvändningen i de berörda sektorerna är stabil över tid och att aktörerna på kort sikt är relativt prisokänsliga. Detta innebär att effekten av det lägre pris på diesel som den föreslagna åtgärden innebär endast bedöms leda till en mindre temporär ökning av förbrukningen. Att förbrukningen ökar ger högre koldioxidutsläpp och utsläpp av övriga luftföroreningar, såsom partiklar och kväveoxider. Det kan medföra något försämrade möjligheter för Sverige att på ett kostnadseffektivt sätt nå målet om inga nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären senast 2045. Effekten beräknas dock bli mycket begränsad i förhållande till de totala utsläppen, i synnerhet som åtgärden är tillfällig och den sänkta skatten endast gäller under perioden 1 juli 2022 till 30 juni 2023.

4.5 Effekter för myndigheter och domstolar

Förslaget förväntas inte medföra några tillkommande långsiktiga kostnader för Skatteverket. Förslaget förväntas dock medföra vissa kostnader av engångskaraktär, såsom kostnader för åtgärder för att tillgodose företagens informationsbehov. Det behövs troligen inte heller några informationsinsatser som går utöver de som normalt sker vid regelförändringar. Eventuellt tillkommande kostnader för Skatteverket kan hanteras inom myndighetens befintliga ekonomiska ramar. Förslaget bedöms inte påverka antalet mål eller på annat sätt påverka arbetsbelastningen i de allmänna förvaltningsdomstolarna och inte heller medföra några ökade kostnader för andra myndigheter.

4.6 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslaget bedöms vara förenligt med dels rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, dels reglerna om statligt stöd som följer av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Förslaget bedöms därför vara förenligt med EU-rätten.

5 Författningskommentar

5.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

6 a kap. Skattebefriade användningsområden m.m

2 a § För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från

koldioxidskatt med 2 292 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller
2. vattenbruksverksamhet.

För sådan förbrukning som avses i första stycket ska även befrielse från energiskatt medges med 1 638 kronor per kubikmeter.

När det gäller skepp och båtar för vilka fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787) medges skattebefrielse enligt första stycket också för bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

I paragrafens *första stycke* regleras bland annat lättnad avseende koldioxidskatt för diesel som förbrukas i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet. Ändringen innebär att nedsättningen ökas till 2 292 kronor per kubikmeter, dvs det tas inte ut någon koldioxidskatt.

Ett nytt *andra stycke* införs i vilket föreskrivs att befrielse från energiskatt ska medges med 1 638 kronor för diesel som förbrukas i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet.

Övervägandena finns i avsnitt 3.

5.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

6 a kap. Skattebefriade användningsområden m.m

2 a § För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med 1 930 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller
2. vattenbruksverksamhet.

När det gäller skepp och båtar för vilka fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787) medges skattebefrielse enligt första stycket också för bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

I paragrafens *första stycke* regleras koldioxidskattelättnader för diesel som bland annat förbrukas i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet. Ändringen innebär att koldioxidskattebefrielse begränsas till 1 930 kronor per kubikmeter från och med den 1 juli 2023.

Den tillfälliga bestämmelsen om befrielse från energiskatt för diesel som förbrukas i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet i det tidigare *andra stycket* upphävs från och med den 1 juli 2023.

Övervägandena finns i avsnitt 3.